

# ARKADAŞ ISLIKLARI

Orhan Kemal

**Öykü** Maddi sıkıntılardan bunalan anlatıcı eğitimini tamamlamak yerine, avare bir şekilde arkadaşları ile hayatını renklendirmeye çalışırken âşık olur. Âşık olduğu kıızı elde etmeye çalışırken ise bıçakla kendini yaralayan kahramana kızın ailesi yaşamına iş bulması yönünde baskı uygular. İş bulamayınca kıızı kaçırarak anlatıcı kahraman, aileleri umursamaz ve dini nikâhla evlenir. Barınacak evleri olmayan yeni evli çift en güzel günlerini anlatıcının arkadaşlarının evlerinde geçirmek zorunda kalırlar. Lakin kıızı ile kaldığı yerler arasında bir takım sorunlar ortaya çıkar. Kızın isteği ile anlatıcı kalabileceği yerleri düşünür. Zamanında babasının dostu olan Gaffar Amca'nın ısrarı üzerine onun evine misafir olmak durumunda olan kahramanın karısı baba dostu diye güvendiği adam tarafından taciz edilir. Bu evden ayrılıp, hamal olarak işe başladığı bir yerin kendilerine ayrılan oda bölümünde kalmaya başlarlar. Aralarında çıkan kıskançlık kavgaları ve inatlaşma yüzünden anlatıcı karısını terk eder. Mahallesine geri dönen anlatıcı büyük pişmanlık duyarak karısını sürekli arasa da bulamaz. Her tanıştığı kadında karısının yüzünü arar. Bir gün Hamdi'nin kahvesinde tanıştığı İlyas Usta sayesinde fabrikada işe girer. Eski avare hayatını yaşamak için çabalayan kahraman karısı hakkında sürekli tekrar birleşeceklerini düşünse de bir süre sonra tesadüfen kadınla karşılaşır. Birbirlerine sevdiklerini söylerler fakat her şey için çok geçtir, karısı evlenmiş ve hamiledir. Anlatıcı üzülür giden kadının arkasından bakabilir...

## Tema

*Yozlaşma ve Bunalım'ın Bireye Etkisi* Arkadaş İslıkları adlı romanda kahraman olan kişi yaşadığı işsizlik, avarelik, özgürlük arzusu ve yalnızlık gibi pek çok detay yüzünden yozlaşma ve bunalım etkisinde verdiği yanlış kararlar ile kendini bulmasının varoluşuna etkisi yansıtılır. Kişi olması gereken baskısını yaşarken aslında olanı yaşar ve özgürlük duygusunu dışarda ve arkadaşlarında bulur. Fakat peşinden gittiği özgürlük duygusu kendisini mutlu etmeye yetmez ve bunalıma doğru sürükler.

## Kişiler

*Anlatıcı* Adı belirtilmeyen 19 yaşlarındaki karakter anlatıcı, anı yaşamaya odaklı, arkadaşlarına düşkün, avare ve sorumsuz biridir. Ölmüş babası çok iyi eğitim almış, insanlar tarafından saygı duyulan biri ise de kendisi en fazla ortaya kadar okulu idare edebilir. Kendisi ve çevresi ile olan iletişimlerinde başına buyruk davranmayı tercih eden anlatıcının başına gelen olaylar kendisini ve yaptıklarını fark etmesine zemin hazırlar. Her ne kadar yanlışlarını görse de değişmek istemeyen anlatıcı, sorumluluklarından ve mücadele etmesi gereken durumlardan kaçarak anı geçirmeye çalışır. Bu durumu da kendisini her şeye rağmen seven karısını yüzüstü bırakarak gösterir. Bir inat uğruna terk ettiği karısını geri döndüğünde bulamayınca içe kapanır ve ruhsal buhranlar yaşar. Her ne kadar istemese de değişmesini gerektiğini anladığında ise karşısına çıkan doktorun ve İlyas ustanın yol göstericiliğini kabullenir ve fabrikaya girerek kendine yeni bir kimlik oluşturmaya çalışır. Yaşadığı serseri hayatın kendine bir faydası olmadığını gördükçe daha bilinçli ve düşünceli bir kişiye dönüşür.

*Karısı* Zengin bir ailenin kıızı olan anlatıcının karısı delicesine âşık olduğu adama babası vermediği için kaçır. Sevdiği insan için pek çok fedakârlıkta bulunsa da karşılığını beklediği şekilde görmez. Bu nedenle de hep mutsuz ve asidir. Ailesi tarafından destek görmediği için onları hayatından siler. Kocasını kendisini bırakıp gittiğinde terk edilmeyi gururuna yediremez, başkası ile evlenir, hamile kalır ve dilediği gibi kendisi de çalışmaya başlar. Aradığı huzurlu ve güven dolu hayata kavuşur.

*Annesi* Kocasını ölen anlatıcının annesi üç kıızı ve bir oğlu ile geçim derindedir. Ne kadar çalışmasını istese de oğluna laf geçiremez. Oğlu bir kıızı için kendini bıçakladığında evlenmemesi gerektiğini söylese de oğlu dinlemez, tüm evi terk edip arkadaşlarında yaşamaya bir laf edemez. Merhametli ve vicdanlı bir kadın olan anne, oğlunun değişim sürecine çok sevinir, zorlu hastalıklar atlatır. Çocuklarına düşkündür.

*Baba Dostu (Gaffar Amca)* Anlatıcının babasının eski bir dostu olan adam geleneklerine bağlı, dilinde sürekli Allah, kitap olan bir adamdır. Kendi karısını kötü yoldan kurtarıp evlenen adam "kart horoz" lakabı ile anılır, şehvetli tavırları ve anlatıcının karısına tacizde bulunması ile bilinir. Her ne kadar sıcak ve samimi görünmeye çalışırsa çalışsın ahlaksız ve yozlaşmış biridir.

*Ortahaf* Anlatıcı ile birlikte aynı işyerinde çalışan Ortahaf, sorumsuz ve aylak biridir. İşletmenin futbol takımında olmasının avantajlarını değerlendiren ve çıkarları doğrultusunda yaşayan genç adam, anı yaşayan biridir. Esasında hali vakti yerinde bir ailenin oğlu olan Cemal, futbol merakı nedeni ile okula gitmez. Torpille Atif Bey'in iş yerine girmeyi başarır. Sorumsuz ve rahat bir hayat yaşamayı arzu eden Ortahaf, işyerinde kılıbık

diye bilinen Kantarcı Osman'ı kandırır. Ona içki içiren Ortahaf, Osman'ı zor durumlara sokar. Annesi ve teyzesi ile ilgili sıkıntılarını anlatıcı ile konuşur. Ortahaf 'ın annesi ablasına karşı kin doludur. Nazlanım teyze kocasına kaçarak evlendiği için ailesi kız kardeşini eve hapsedtiği için evlenmeye zamanı olmaz. Aile büyükleri de vefat edince Ortahaf 'ın teyzesi hala bekâr bir halde namı deli olarak onların yanlarında durur. Her iki kadın da Ortahaf 'ın aile soyu gibi asil işlerde görev almasını isterler, top peşinde koşması onlara boş gelir.

**İlyas Usta ve Doktor** Anlatıcının hayatının değişmesi konusunda yön verici olarak görülen fabrika çalışanları oldukça güçlü bireylerdir. Çalışmanın faydasını anlatıcıya anlatarak bilinçlenmesini sağlarlar. Yardım etmeyi seven, dürüst ve cömert insanlar olan iki dost, revirde tanışır. İlyas usta makineye parmağını kaptırdığı için yaraları doktor tarafından sarılır. Toplumsal sorunlara ve konulara olan ortak noktaları onları bir araya getirir.

**Osman ve Şahinde** Demiryolları İşletmesi'nde çalışan Kantarcı Osman, çalıştığı Atıf Bey'e de söyleyerek anlatıcının muhasebe işine girmesini sağlar, hatta iyilik olsun diye kendi oturduğu evin bir odasına anlatıcı ve karısının taşınmasına müsaade verir. Şahinde evlenmeden evveli çalışan fakat sonra ev işlerine kendini veren bir kadındır. Osman, karısının her dediğini yapmasına rağmen kadının kendisinden memnun olmadığı görülür. Şahinde Hanım, Osman'ı adeta çocuk gibi gördüğü için her şeye karışmak zorunda hisseder. Çocuklar ise aileyi kullanmanın ve yönetmenin yolunu bilir. Onları evde bağıra çağıra dizginlemeye çalışan Şahinde, kocası hakkında ne kadar dedikodu yapsa da anlatıcı ve karısına karşı savunma ihtiyacı hisseder. Eve içkili gelen kocası ile kavgalarından sonra anlatıcı ve karısını evinde istemez.

**Güzide** Bir gazinoda konsomatrislik yapan Güzide'yi anlatıcı ile Ortahaf tanıştırır. Kocası yüzünden böyle bir hayata düşmüş olan Güzide'nin yaşamı anlatıcıya kendi karısını düşündürür. İki kızı ile ortada kalan Güzide, çaresizliğin en belirgin sembolüdür. Büyük kızını yatılı okutan ve küçüğünü de okutmak için her şeyi yapacak olan Güzide, kızlarının kaderinin kendisi gibi olmasını istemez. Fakat bulunduğu ortam neticesinde pek çok taciz ile karşı karşıya kalan küçük kızı cinsel istismarlardan uzak tutmayı başaramaz.

**Anlatıcı** (Açık)

**Karakter** Adı belirtilmeyen 19 yaşlarındaki karakter anlatıcı, anı yaşamaya odaklı, arkadaşlarına düşkün, avare ve sorumsuz biridir. Ölmüş babası çok iyi eğitim almış, insanlar tarafından saygı duyulan biri ise de kendisi en fazla ortaya kadar okulu idare edebilir. Kendisi ve çevresi ile olan iletişimlerinde başına buyruk davranmayı tercih eden anlatıcının başına gelen olaylar kendisini ve yaptıklarını fark etmesine zemin hazırlar. Her ne kadar yanlışlarını görse de değişmek istemeyen anlatıcı, sorumluluklarından ve mücadele etmesi gereken durumlardan kaçarak anı geçirmeye çalışır. Bu durumu da kendisini her şeye rağmen seven karısını yüzüstü bırakarak gösterir. Bir inat uğruna terk ettiği karısını geri döndüğünde bulamayınca içe kapanır ve ruhsal buhranlar yaşar. Her ne kadar istemese de değişmesini gerektiğini anladığında ise karşısına çıkan doktorun ve İlyas ustanın yol göstericiliğini kabullenir ve fabrikaya girerek kendine yeni bir kimlik oluşturmaya çalışır. Yaşadığı serseri hayatın kendine bir faydası olmadığını gördükçe daha bilinçli ve düşünceli bir kişiye dönüşür.

**Aktiviteler** Parası olmamasına rağmen şarap içer. Arkadaşları ile meyhane âlemlerinde vakit geçirirler. Özellikle Barba şaraphanesi ve Sümbülün kahvesi en çok gittikleri mekânlardandır. Sigara içer. İskambil oynar. Anlatıcı bazen Ortahaf'la gazinoya gitmeye başlar. Çoğu zaman kafasında olumlu veya olumsuz hayal, düş kurar. Bu düşlerin ardından işittiği ısıklarla farkında olmadan kendi kendine konuşmaya başlar. Hayallerini öyle gerçekçi kurar ki bazen inanası gelir.

**ÖRNEK ANILAR**

**Serseri** Tanıştığı kızı çok beğenen serseri anlatıcı kızın evinin önüne kadar gidip kızı babasından çekinmeden rahatça laubali bir şekilde bahçeye çağırır. Kız babasından korkup gelemeyeceğini söyleyince bir delilikle düşünmeden kendini çakı bıçağı ile yaralar; "Günlerden bir gün onları kâh ağlatır, kâh da deli diye kendime güldürürken çakı bıçağımı şurama burama dürtü dürtüvermeyeyim mi? Genç kız çılgınlıkları, feryatları arasında kendimi kaybetmişim. Gözlerimi hastanede açtım. Sargılar içindeydim."

**Başına Buyruk** Özgür bir ruha sahip olan anlatıcı kısıtlanmaya veya emir almaya gelemmez. Evleneceği kızın babası ile bu nedenle uyuşmazlık yaşarlar. Anlatıcı kızını nasıl geçindireceğini soran ve yardımcı olmak için birlikte yaşamayı teklif eden babaya karşı dik bir tavır takınır; "Hadi be siz de. Ben de içgüveysi olacak surat var mı? Bana varacak kız benim kafama uygun olmalı. Bir lokmam mı var? Yarisına eyvallah demeli. Üst yanı fasa fiso, anlamam!"

**Gururlu** Fakir ve yoksul içinde annesi ile bir başına yaşadığı fukara dünyasına rağmen gururlu görünmeye çalışan anlatıcı, kayınpederinin içgüveysi gitme teklifini kabul etmez. Dahası kızla evlenemez ise kendini öldürür yine de erkekliğine laf ettirmez; "Geride bıraktıklarım arkamdan ağlasalar da el gün, eş dost, bildik

gördük, hısım akraba, “Aşkolsun delikanlıya!” diyeceklerdi, “Sapına kadar erkekmiş. Kızı dile düşürdü ama hatasını da kaniyla ödedi. Aşk olsun!”

**İşyankâr** Arkadaşlarının evinden ayrılması ile sığınacak limanları da kalmayan anlatıcının karısı fabrikada çalışmak isteyince, kendi çevresi kadın çalıştırmanın iyi olmadığını söyler. Bunun üzerine artık isyan eder; “Sağa koş, iş yok; sola koş, iş yok. Başka ne yapabiliirdim? Bir gün sende, öbür gün onda, daha öbür gün daha bir başkasında. Bu daha mı haysiyetli? Cevap verin: Sığıntı gibi yaşamak daha mı haysiyetli?”

**Arkadaşlarına Düşkün** Anlatıcı karısı ile girdiği laf münakaşasında eşini ayaklarına kapandırmayı ve bir kral edası ile eski dostlarının yanına gidip, size laf eden karımı bıraktım demeyi hayal eder. Düşünceleri sözlerine yansıyan anlatıcı eşinin öfkesine dik yanıtlar vererek, dostlarının daha önemli olduğunu söyler; “Sana, evet sana! Sen nesin? Kimsin? Alt tarafı beş paralık bir kadın!”

**Sorumsuz** Karısını sevdiği halde gereken değeri veremeyen anlatıcı kızgınlık anında geri adım atmaz, kadının ağlamalarına ve yakarışlarına bakmadan mahallesine döner. Kadının zamanında kendisi için ailesini hiçe saymasını, en yoksul günlerinde onu kabullenmesini umursamaz; “Elimde ceketim, ayaklarımın dibine diz çökmüş, ağlayan sevgiliyi çiğneyip ardımda çıkırlıklar bırakarak çıktım.”

**Kıskanç** Eve dönüp arkadaşlarını ve ailesini gördükten sonra karısını bırakmanın pişmanlığını yaşayan anlatıcı, hayattan zevk almamaya ve kendini sorgulamaya başlar. Eşini geri döndüğünde bulamayınca artık başkasının olacağı korkusu ile kıskançlıktan ne yapacağını bilemez; “Boğulacağım. O şimdi belki de bir başkasının yatağında. Fakat nasıl, nasıl olur? Bir başkasının kollarında. Çıldıracağım. Bir başkasının yatağı. Bu, yatak, hangi, ne? Mümkün değil. Düşünmemek elimde olsa. Onu hiç hiç düşünmezdim. Ama nerde?”

**Düşünceli** Yaşadığı zor günlerin ardından konsomatris Güzide'nin hayatını kendi karısına yaşattığı hayatla bütünleştiren anlatıcı daha düşünceli biri olmaya başlar. Zamanla annesinin rahatsızlıklarında ölmesinden bile korkarak kendisini ailesine daha çok bağlı hisseder. Üç kız kardeşi olan anlatıcı annesine ve kız kardeşlerinin üzerine düşmeye başlar. Onların bir erkek tarafından bırakılmasını veya kötü yola düşmelerini önlemek için uyarır; “Bu kızlar, bu evde bundan sonra boyanıp süslenmeyecekler!”

**Bilinçli** Hamdi'nin kahvesinde tanıştığı İlyas Usta'dan ve İlyas Usta sayesinde tanıdığı fabrika revirindeki doktordan çalışmak ve toplumculuk ile ilgili pek çok şey öğrenen anlatıcı yaşadığı dönemi anlamaya başlar. Her şeyden evvel eklemek geldiğinin farkına varır. Kardeşlerinin dahi çalışması fikrine sıcak bakmaya başlayan anlatıcı, bundan sonra yaşamında serserilik etmeyecek ve fabrikada çalışacaktır. Annesi de oğlundaki büyük değişimi sevinçle karşılar; “Ah yavrum ah. Seni bu düşüncelere kim getirdiyse Allah razı olsun. İnanmazsın, gece gündüz içimde dertti bu: Ben gözlerimi yumunca bu oğlanla kızların sonu ne olacak? Çok şükür, çok şükür Rabbime, seni doğru yola getirdi.”

#### **Karısı (Mantıklı)**

**Karakter** Zengin bir ailenin kızı olan anlatıcının karısı delicesine aşık olduğu adama babası vermediği için kaçır. Sevdiği insan için pek çok fedakârlıkta bulursa da karşılığını beklediği şekilde görmez. Bu nedenle de hep mutsuz ve asidir. Ailesi tarafından destek görmediği için onları hayatından siler. Kocasını kendisini bırakıp gittiğinde terk edilmeyi gururuna yediremez, başkası ile evlenir, hamile kalır ve dilediği gibi kendisi de çalışmaya başlar. Aradığı huzurlu ve güven dolu hayata kavuşur.

**Aktiviteler** Kocasına yemek hazırlar, onu bekler, itaat eder. Kocasına yardım etmek için çalışmak isteyen kız, kocasından toplumsal nedenlerden ötürü izin alamaz. Fakat anlatıcı kendisini terk ettikten hayata daha mantıklı yaklaşır ve ikinci kocası ile bu hayalini gerçekleştirir. Gebedir ve dikiş kursunda kocasına yardım eder.

#### **ÖRNEK ANILAR**

**Mücadeleci** Kocasının kendisine olan sevgisine güvenen genç kız, babasının zenginliğini dahi geride bırakarak anlatıcıya kaçır. Zaten baskı yapan baba, kızın kaçtığını öğrenince evlatlıktan reddeder. Kendi aralarında evlenirler. Kocasının evi olmayışı ve sürekli farklı yerlerde kalmak zorunda yaşamaktansa çalışmak gerektiğine inanan kız, kocasının olumlu karşılamayacağını bilse de ona düşüncesini iletir: “Bir gün karım, “Bu böyle olmaz, çalışalım!” dedi.”

**Cesur** Evlerinde kaldıkları aile dostunun kızın tabiri ile kart horozun kocasına kendisi ile ilgili iftira attığı endişesi ile adama saymadığını bırakmayan anlatıcının karısı kendini savunmak için her şeyi cesur bir şekilde yapar. Zira adam kocası yokken kızın odasına girmekle zaten anlatıcının karısını çıldırtmıştır. Kendinin haklı olduğuna inanan kız adamı pataklamasından zor ayırırlar: “Karım, açıkla, açıkla,” dedi. “Açıkla da her şey anlaşılın. Ben suçun altında kalamam. Açıkla, ne söyledi sana?”

**Umursamaz** Şahinde Hanım ve Osman Bey'in evinde onların çıkarlarına ters bir anda nikahsız yaşamaları gibi bir iftiranın tüm mahalleye bağıra çağıra yaymaları üzerine anlatıcının karısı yine kendini savunmaya geçer ve o evde artık kalamayacak olmalarını umursamayarak laflarını sıralamaktan çekinmez: "İyi ya, hayana, imanına sahip ol, başkasınınkine karışma. Bizim kimseye zararımız yok. Cırcır karının yalanlarına kanıp bize mi çullanmak istiyorsunuz? Unutmayın ki sizlere kemiğimizi kemirteceklerden değiliz."

**Gururlu** Yaşadıkları maddi geçimsizliklerin hayatlarını olumsuz etkilediği gerçeği ile yüzleştiklerinde kendisine özgürlüğünü kısıtladığını ve mutlu günlerini engellediğini söyleyen kocasına gitmemesi için yalvarır, hatta ayaklarına kapanır fakat kocası istemezse de babasının evine döneceğini ne kadar üzülse de belirtir: "Ba babamın evine döner, se seni eski hü hür hayatına kavuştururum..."

**Dürüst** Anlatıcı ile yaşadıkları uzun ayrılıktan sonra yeniden tesadüfen karşılaşan anlatıcının karısı, ona olan duygularını hala taşıdığını itiraf ederken seçtiği yaşama devam etmek durumunda olduğunu da anlatıcıya açıkça söyler: "Sevip evlendim de ne oldu? Ama inan, sana dargın falan değilim. En doğru hareketi yaptın. Kendini de beni de kurtardın. Hayatımız sadece aşk, maceradan ibaret değil. Çabucak anladım ki, ekmek her şeyden önce geliyor. Kocama âşık değilim ama hayranım ona. Çok namuslu insan. Gebeyim. Çalışıyorum. İkimiz de çalışıyoruz..."

**Baba Dostu (Gaffar) (Uyumsuz)**

**Karakter** Anlatıcının babasının eski bir dostu olan adam geleneklerine bağlı, dilinde sürekli Allah, kitap olan bir adamdır. Kendi karısını kötü yoldan kurtarıp evlenen adam "kart horoz" lakabı ile anılır, şehvetli tavırları ve anlatıcının karısına tacizde bulunması ile bilinir. Her ne kadar sıcak ve samimi görünmeye çalışırsa çalışsın ahlaksız ve yozlaşmış biridir.

**Aktiviteler** Anlatıcıya ve karısını evine alır gibi görünerek aslında kıza tacizde bulunmak niyetindedir. Sigara içer, içki içerek sarhoş olur. Bol bol Allah Kerimli cümleler kurarak güven aşılayacağına inanır.

**ÖRNEK ANILAR**

**Dalkavuk** Ortamına göre konuşan baba dostu, yıllar evvel anlatıcının babasına da sırnaşık ve iki yüzlü tavırları ile yaklaşıma çalışır. Fakat kendisinin sahte davranışları çevre tarafından hemen fark edilir: "O kadar ki, sözde babama karşı olan sevgisinden ötürü, önünde sigara içmez, ikram edilse, "Aman efendim, huzurunuzda ne haddime?" demekten çekinmezdi. Çekinmezdi ya, babam da yer miydi? Ne münasebet? O gittikten sonra, "Bebe Ruhi deyyus," derdi. "Beni kim bilir ne maksatla piyazlıyor. Çünkü binmeyeceği katıra torba takmaz!"

**Yobaz** Geleneksel, Kuran ve sünnete uygun cümlelerle anlatıcıyı azarlayan baba dostu adam giderek daha sertleşerek cennetine cehennemine karışır hale gelir: "Ana hakkı ulan, ana hakkı! Ana hakkı, ata hakkı demektir cahil köpek! Yarın kıyamet gününde bütün bunların hesabını verir, gazab-ı ilahide bütün kötülüklerin cezasını çekersin, eşşek!"

**Ahlaksız** Anlatıcının karısına geldiği günden beri sulanan fakat belli etmek istemeyen baba dostu, yavrum, evladım diyerek yakın görünmeye çalışır lakin asıl niyeti kıza tacizde bulunmaktır: "Haa, içimdeki ben beni dürttü: Kalk, sana emanet olan arkadaşının gelinine, yani hanım kızıma bak, dedi. Allah korusun, üstü açılırsa hasta olur. Hasta olunca..."

**Ortahaf (Cemal) (Uyumsuz)**

**Karakter** Anlatıcı ile birlikte aynı işyerinde çalışan Ortahaf, sorumsuz ve aylak biridir. İşletmenin futbol takımında olmasının avantajlarını değerlendiren ve çıkarları doğrultusunda yaşayan genç adam, anı yaşayan biridir. Esasında hali vakti yerinde bir ailenin oğlu olan Cemal, futbol merakı nedeni ile okula gitmez. Torpille Atıf Bey'in iş yerine girmeyi başarır. Sorumsuz ve rahat bir hayat yaşamayı arzu eden Ortahaf, işyerinde kılıbık diye bilinen Kantarcı Osman'ı kandırır. Ona içki içiren Ortahaf, Osman'ı zor durumlara sokar. Annesi ve teyzesi ile ilgili sıkıntılarını anlatıcı ile konuşur. Ortahaf 'ın annesi ablasına karşı kin doludur. Nazlanım teyze kocasına kaçarak evlendiği için ailesi kız kardeşini eve hapsettiği için evlenmeye zamanı olmaz. Aile büyükleri de vefat edince Ortahaf 'ın teyzesi hala bekâr bir halde namı deli olarak onların yanlarında durur. Her iki kadın da Ortahaf 'ın aile soyu gibi asil işlerde görev almasını isterler, top peşinde koşması onlara boş gelir.

**Aktiviteler**

Ortahaf Cemal, meyhane ve gazinolardan ayrılmayan, içki ve sigara kullanan biridir. Anlatıcıyı da gazinolara götürerek kendi ortamın alıştırmak ister. Konsomatrislerle arkadaş olan Ortahaf, Güzide ile anlatıcıyı tanıştırır.

**ÖRNEK ANILAR**

**Saygısız** Ortahaf, Atıf Bey ile iş görüşmesine geldiğinde lakayt tavırlarla anlatıcının dikkatini çeker. Anlatıcıyı odada gören Ortahaf, kendinden emin ve patavatsızca konuşur: “Burada Atıf Bey mi ne varmış...”

**Pişkin** Atıf Bey’in görüşmeyi kabul ettiği Ortahaf, adeta iş yeri sahibi gibi şefine nasıl çalışacağını belirterek, daha işe de başlamadan parasını alır: “Yani, haftada iki gün antrenman, iki gün izin. Geriye kalır üç gün. Üç günün biri pazar. Biri de yarım gün cumartesi. Kala kala bir buçuk gün kalıyor. Ona da Allah kerim...”

**Sorumsuz** Anlatıcının da futbolu sevmesi Ortahaf ’ın ilgisini çeker. Anlatıcının elindeki yüzüğün hikayesini sorunca da onun erken yaşta bir kadına bağlanmasını saçma bulduğunu söyler. Ortahaf kafasına göre yaşayan, pek çok kadınla ilişki içine giren sorumsuz biridir: “Olmamalıydı. Bu yaşta tak lanet halkasını parmağına, derken çoluk çocuğa karış. Futbola veda...Değer mi be kardeşim? Memlekette karı kız mı yok? Hele sporculara! Benim sekiz tane vardı Ankara’da. Yolum Eskişehir’e düşünce hepsini sepetledim. Orada da dört, beş tane. İnsan sever, okşar ama tava gelip tapusunu çıkarmamalı!”

**Hırslı** Futbol için okulunu yarıda bırakan Ortahaf, Ankara ve Eskişehir gibi yerlerde oynamaktansa Milli takımda oynama aşkı ile doludur ve bir gün buna ulaşacağına inanır: “Ama bir gün yapıp yapıp, İstanbul’a, büyük kulüplerden birine kapağı atacağım. Çok geçmeden de adımlı gazetelerde okuyacaksınız Milli olmuş diye...”

**Alaycı** Kendini beğenmiş, alaycı tavırları ile iş yerinden Osman’ı kandırmaya çalışır. İçki ağzına koymamış adama yalanlar söyleyerek inandırır, adamın sarhoş olunca da güler geçer: “Anlamaz...Bir değil, on beş yudum al istersen. Amerika’dan geldi. Tanış bir eczacı vardı Eskişehir’de, futbol hastası...Birkaç kutu vermişti...”